

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Miljøgodkendelse

af husdyrbrug
Horseballevej 25
5672 Broby

§ 12

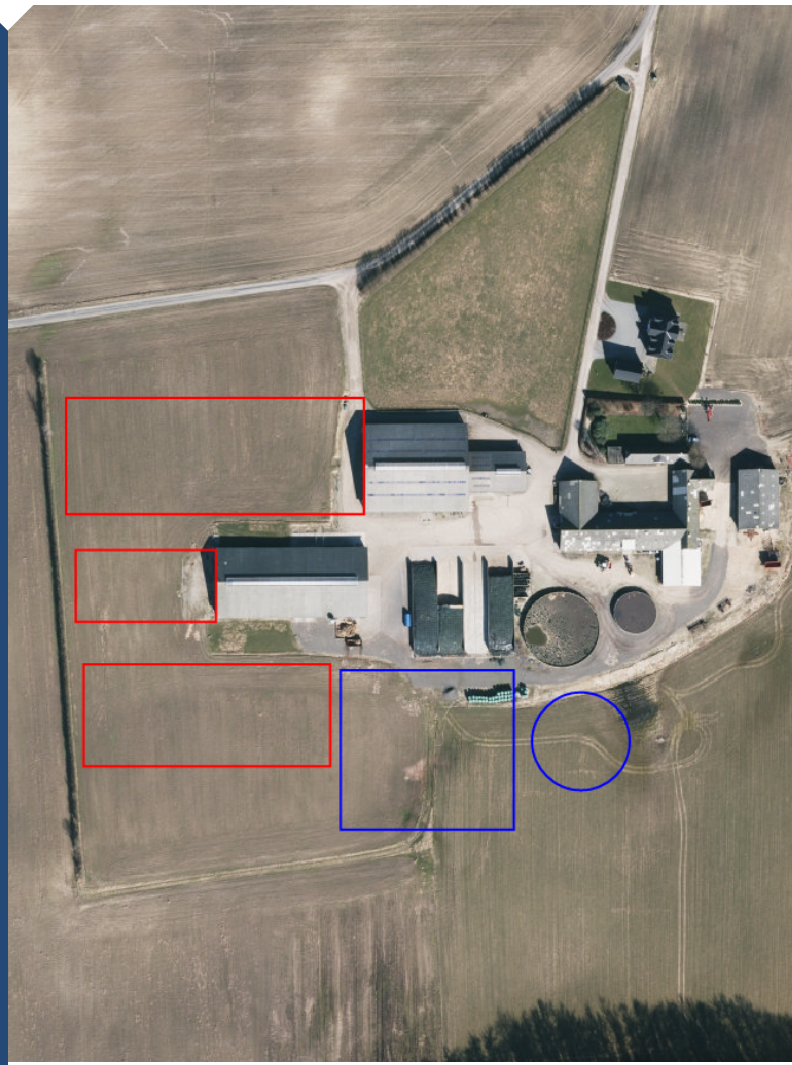
Denne godkendelse er givet til:
CVR-nr. 19716309
Peter Høj
Horseballevej 25, 5672 Broby.

Miljøgodkendelsen gives efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der meddeles godkendelse til en malkekvægsproduktion på i alt 915,6 dyreenheder på Horseballevej 25.

Godkendelsens vilkår ligger inden for rammerne af bekendtgørelser, vejledninger o. lign. udgivet af Miljøministeriet.

Godkendelsesdato: 8. november 2017

Indhold

Miljøgodkendelse.....	3
Datablad	3
Afgørelse	4
Ikrafttræden og bortfald af miljøgodkendelsen	5
Vilkår for miljøgodkendelsen	5
Andre regler.....	9
Retsbeskyttelse	10
Klagevejledning	10
Modtagere af kopi af afgørelsen.....	11
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering.....	12
1. Resumé og samlet vurdering	12
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	12
1.2 Ikke-teknisk resumé	12
1.3 Offentlighed.....	13
2. Grundforhold	13
2.1 Ansøger og ejerforhold.....	13
2.2 Godkendelsespligt og godkendelsens omfang	14
2.3 Udnyttelsesfrist.....	14
3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	14
3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, afstandskrav m.v.	14
3.2 Landskabelige hensyn	16
4. Husdyrbrugets anlæg	17
4.1 Produktion	17
4.2 Indretning	17
4.3 Drift af husdyrbrugets anlæg.....	19
4.4 Gødningsproduktion og -opbevaring.....	21
5. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg.....	22
5.1 Påvirkning af naturområder med ammoniak	22
5.2 Påvirkning af naboer	25
5.3 Uheld og driftsforstyrrelser	29
6. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	31
7. Egenkontrol	34
8. Ophør af husdyrbruget	34
9. Alternative muligheder.....	34
10. Relevant lovgivning m.v.	34

Miljøgodkendelse

Datablad

Ansøger, ejer og kontaktperson	Peter Høj Horseballevej 25 5672 Broby Tlf. 6268 1003 Mobil 2323 5703 haugstedgaard@mail123.dk
Husdyrbrugets navn og adresse	Haugstedgård Horseballevej 25 5672 Broby
Ejendomsnummer	4300000700
Matrikelnumre	9a, Stenderup By, V. Hæsinge
Virksomhedens art	Kvægbrug
CHR-nummer	18903
CVR-nummer	19716309
P-nummer	1003948996
Godkendelsen omfatter	Kvægproduktion bestående af 600 jersey årskøer med 600 årsopdræt, svarende til 915,6 dyreenheder med den på ansøgningstidspunktet gældende omregningsfaktor.
Tilsynsmyndighed	Faaborg-Midtfyn Kommune Miljøafdelingen By, Land og Kultur Mellemgade 15 5600 Faaborg Tlf. 72 53 21 40 teknik@fmk.dk

Afgørelse

Faaborg-Midtfyn Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 915,6 dyreenheder i kvæg på landbrugsejendommen Horseballevej 25, 5672 Broby.

Miljøgodkendelsen gives efter § 12, stk. 2, i husdyrloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Faaborg-Midtfyn Kommune giver godkendelsen, da kommunen på baggrund af gældende lovgivning, Miljøstyrelsens vejledninger og beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem vurderer, at

- ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven.
- projektet ikke forringer bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller skader levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.
- husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Miljøgodkendelsen gives under forudsætning af, at de gældende regler på området og godkendelsens vilkår overholdes. Forudsætningerne for miljøgodkendelsen er de oplysninger, der er givet i ansøgningmaterialet, jf. ansøgning fra Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 99904, version 2 af 8. november 2017 med tilhørende bilag, samt øvrigt materiale indsendt af ansøger eller ansøgers konsulent.

Hvis ikke godkendelsens forudsætninger er opfyldt, eller godkendelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre, at hele eller dele af godkendelsen bortfalder.

Godkendelsesdato: 8. november 2017

Venlig hilsen

Olav Bojesen
Afdelingsleder

Jacob Sterup
Biolog

Afgørelsen annonceres på www.fmk.dk/politik den 8. november 2017

Klagefristen udløber den 6. december 2017

Søgsmålsfristen udløber den 8. maj 2018

Første revurdering (hvis påkrævet) påbegyndes senest 2025

**By, Land og Kultur -
Miljøafdelingen**

Mellemgade 15
5600 Faaborg

Tlf. 72 53 21 40
Fax 72 53 05 31
teknik@fmk.dk
www.fmk.dk

08-11-2017

Sagsid. 09.17.18-P19-6-17

Kontakt

Jacob Sterup
Dir. tlf. 72 53 21 32
jaste@fmk.dk

Åbningstid

Mandag	10:00-15:30
Tirsdag	10:00-14:00
Onsdag	LUKKET
Torsdag	10:00-17:00
Fredag	10:00-12:00

Telefontid

Mandag-onsdag	8:00-15:30
Torsdag	8:00-17:30
Fredag	8:00-12:30

Ikrafttræden og bortfald af miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår gælder fra det tidspunkt, hvor godkendelsen er taget i brug, medmindre et senere tidspunkt er angivet i det enkelte vilkår. Godkendelsen regnes for at være taget i brug på det tidspunkt, hvor en godkendelsespligtig ændring eller udvidelse af husdyrbruget er påbegyndt. Dette vil eksempelvis sige det tidspunkt, hvor der påbegyndes opførelse af et nyt staldanlæg eller opbevaringsanlæg, eller hvor dyreholdet ændres således, at det ikke længere svarer til den allerede tilladte produktion.

Den aktuelle godkendelse omfatter følgende godkendelsespligtige ændringer:

- Opførelse af ny stalde.
- Opførelse af ny plansilo.
- Opførelse af ny gyllebeholder.
- Udvidelse af dyrehold.

Hvis godkendelsen ønskes benyttet, skal dette ske inden for udnyttelsesfristen (der er på seks år, jf. § 48 i bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug). Hvis godkendelsen ikke eller kun delvist tages i brug, vil godkendelsen helt eller delvist bortfalde.

Hvis godkendelsen, efter at være taget i brug, ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår.

Overordnede vilkår

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt godkendelsens vilkår.
2. Der skal i den daglige drift være en person, der er bekendt med vilkårene i denne godkendelse, og som sikrer, at de overholdes.
3. Den ansvarlige for bedriften skal underrette Faaborg-Midtfyn Kommune, når godkendelsen tages i brug. Dette skal ske senest på det tidspunkt, hvor en godkendelsespligtig ændring påbegyndes.

Produktionsstørrelse, staldindretning og miljøtiltag

4. Produktionens omfang

Godkendelsen omfatter et kvæghold bestående af maksimalt 600 årskøer (jersey) med 600 årsopdræt. Dyreholdet svarer til 915,6 dyreenheder med den på ansøgningstidspunktet gældende omregningsfaktor.

5. Indretning og drift af nye stalde

De nye stalde skal indrettes som sengestalde med spaltegulv med kanal og linespil, og der skal installeres skraber i langsgående og tværgående kanaler.

Der skal hver dag foretages skrabninger af kanalerne (langsgående og tværgående) hver ottende time. Skraberens skal være forsynet med timer.

Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end en uge.

6. Skrabere på spaltegulvet i eksisterende kostald og nye stalde

I den eksisterende kostald og i de nye stalde skal der i gangarealet installeres stationært skrabeanlæg. Der skal installeres skraber i den eksisterende kostald, inden der sættes dyr ind i den nye kostald.

Der skal hver dag foretages skrabninger hver fjerde time. Tværgange, som ikke skrabes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange.

Skraberen skal være forsynet med timer.

Skraberen skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end en uge.

7. Indretning og drift af den eksisterende ungdyrstald

Kvierne (> 6 mdr.) i den eksisterende ungdyrstald skal gå på faste, drænede gulve med skraber.

Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. Skraberen skal være forsynet med timer.

Skraberen skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end en uge.

8. Overdækning af gyllebeholdere

Den nye gyllebeholder på 5.000 m³ skal forsynes med fast overdækning (teltoverdækning eller tilsvarende). Der skal desuden etableres fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³ senest et år efter, at godkendelsen er taget i brug.

Vand- og energiforbrug**9. Belysning**

Belysning i og ved husdyrbrugets anlæg skal være i form af lavenergibelysning, overalt hvor dette er muligt.

10. Egenkontrol vedrørende vand- og energiforbrug

Husdyrbrugets forbrug af vand og energi (el, fyringsolie, diesel o.l.) skal registreres mindst én gang årligt i en logbog.

Hvis vand- og energiforbruget stiger utilsigtet, eller hvis det er væsentligt højere, end hvad der kan forventes, skal der gøres en indsats for at nedbringe forbruget. Der skal kunne redegøres for denne indsats i forbindelse med miljøtilsyn.

Uheld og driftsforstyrrelser**11. Uheld og driftsforstyrrelser**

Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Dette gælder især for opbevaring, anvendelse og transport af foder, gødning, olie og kemikalier, hvor risikoen for uheld og efterfølgende forurening af jord, grundvand og overfladevand (f.eks. gennem nedsvivning, overfladeafstrømning eller afledning via overfladeafløb/tagnedløb og dræn) skal forhindres bedst muligt.

12. Påfyldning af gylle

Påfyldning af gylle skal ske således, at der ikke kan ske spild uden for gyllebeholderen.

Dette kan være ved:

- 1) Anvendelse af faste pumpesteder, som er indrettet med fast bund og afløb til gyllesystemet, således at alt spild ved påfyldning af gyllevogne opsamles. Afløbet skal være dimensioneret således, at også større spild kan opsamles.
- 2) Sugning med overløbssikring, således at gyllen ved overfyldning løber tilbage til gyllebeholderen.

Et andet system der yder tilsvarende sikkerhed mod spild af gylle kan anvendes, hvis ejeren kan dokumentere, at systemet ikke kan give anledning til spild af gylle uden for gyllebeholderen.

13. Tankning

Tankning med diesel/benzin skal foregå således, at spild undgås. Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under tankning, og der skal hele tiden være en person til stede ved tankning for at undgå overløb eller spild.

14. Sikring af olietanke

Diesel- og fyringsolietanke skal være sikrede med værn mod påkørsel eller være placeret således, at der ikke er risiko for påkørsel.

15. Opbevaring af øvrige olieprodukter og kemikalier

Tønder, dunke o.l. med olieprodukter, spildolie, sprøjtemidler og andre kemikalier, der kan udgøre en forureningsfare, skal opbevares således, at der ved spild eller læk ikke kan ske forurening af jord eller grundvand. Dette kan være ved opbevaring på et fast, støbt gulv med opkant og uden afløb eller i/over et tæt kar med opsamlingskapacitet svarende til indholdet af den største beholder.

16. Overfladeafløb

Senest seks måneder efter, at godkendelsen er taget i brug, skal overfladeafløb, tagedløb og lignende være placeret og indrettet således, at der ikke kan ske afløb af forurenende stoffer, f.eks. i tilfælde af udslip fra gyllebeholdere, fortanke eller pumperør.

17. Beredskabsplan

Virksomheden skal, senest når godkendelsen tages i brug, have udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen og have indsendt en kopi af planen til kommunen. Beredskabsplanen skal fortælle, hvordan der skal reageres ved uheld, der kan have konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal indeholde de samme punkter som det forslag til beredskabsplan, der udgør bilag 4 til "Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen. Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" fra 2006. Den skal således indeholde:

- Instruks for brand og evakuering, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt
- Relevante telefonnumre
- Oplysninger om placering af stophaner og hovedafbrydere
- Oversigtskort over ejendommen
- Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb

Medarbejdere skal være informeret om og have adgang til beredskabsplanen på et sprog, der er forståeligt for medarbejderne. Planen skal gennemgås og om nødvendigt opdateres mindst en gang årligt.

Gener fra husdyrbruget**18. Lugt**

Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige lugtgener. Ved væsentlige lugtgener forstås, at nedenstående genekriterier er overskredet.

Kategori	Genekriterie (OU _E /m ³)
Byzone eller sommerhusområde	5
Bolig i samlet bebyggelse i landzone eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål e.l.	7
Enkeltboliger uden landbrugspligt, der ikke er ejet af driftsherren	15

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden for egen regning lader foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af tilsynsmyndigheden. Hvis lugtmålingen viser, at virksomheden medfører væsentlige lugtgener, skal virksomheden gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

19. Støj

Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støjgener. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse må ikke overstige følgende værdier.

	Mandag-fredag		Lørdag		Søndag og helligdage	Alle dage
	7-18	18-22	7-14	14-22	7-22	
Tidsrum						22-7
Enkeltboliger i landzone	55	45	55	45	45	40
Byzone og områder i landzone udlagt til boligformål	45	40	45	40	40	35
Sommerhusområder og områder udlagt til rekreative formål	40	40	40	40	40	35

I natperioden mellem kl. 22-7 (alle dage) må der ikke forekomme spidsværdier, der overstiger grænseværdien med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning efterviser, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledning om måling af ekstern støj fra virksomheder. Hvis støjmålingen viser, at støjkravene ikke er overholdt, skal virksomheden udarbejde et projekt med tidsplan for udførelse af støjdæmpende foranstaltninger.

20. Støv

Virksomheden må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomhedens areal. Det er tilsynsmyndigheden, der vurderer, om støvgenerne er væsentlige.

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

21. Døde dyr

Døde dyr skal opbevares således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbi passerende.

22. Fluer

Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

23. Skadedyr

Opbevaring og håndtering af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

24. Rengøring af staldanlæg

Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stierne/båsene og foderarealernes bund holdes tørre, og at staldene og fodringsanlægget holdes rent. Der skal jævnligt gøres rent i staldene, som minimum når hvert afsnit tømmes for dyr.

Landskabelige hensyn**25. Placering og udseende af nye stalde**

De nye stalde skal placeres inden for det ansøgte byggefelt (jf. figur 4.1 i den miljøtekniske redegørelse og vurdering), og de skal i stil og farve svare til de eksisterende stalde.

Dokumentation**26. Dokumentation**

Virksomheden skal altid kunne dokumentere, at produktionsomfang og drift af skrabere er inden for godkendelsens rammer. Til dette formål skal som minimum følgende dokumenter opbevares for de fem seneste år/planår, de skal kunne forevises ved tilsyn, og de skal indsendes til tilsynsmyndigheden på forlangende:

- Husdyrindberetning
- Regnskaber for solgte dyr / slagterifregninger
- Logbog vedrørende vand- og energiforbrug
- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberne er i drift og vedligeholdes.

Øvrige vilkår**27. Tagvand¹**

Uforurennet tagvand må ledes via dræn til Bøllebækken. Udledningen må ikke give anledning til forurening af vandløbet eller medføre fysiske ændringer af vandløbssystemet.

28. Ophør af drift

Ved ophør af driften skal virksomheden foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås, blandt andet skal virksomheden tømme gyllebeholdere, fortanke og gyllekanaler og udbringe tilbageværende husdyrgødning som gødning.

Andre regler

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ændring af drift og indretning af husdyrbruget

Ændringer på husdyrbruget, der kræver godkendelse efter husdyrloven, må ikke påbegyndes eller gennemføres, inden der er meddelt skriftlig godkendelse.

Erhvervsaffald

Virksomhedens affald skal sorteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune.

---

¹ Udledningstilladelsen ikke er omfattet af retsbeskyttelse. Kommunen kan til enhver tid og uden erstatning ændre eller trække tilladelsen tilbage. Udledningstilladelsen kan ikke påklages.

Farligt affald

Farligt affald, herunder spildolie, skal håndteres i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune. Hermed gælder blandt andet, at farligt affald skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde. Beholdere skal være løftet fra gulvet, så evt. utætheder opdages, og således at spild ikke beskadiger andre beholdere.

Byggetilladelse

Der skal søges og meddeles byggetilladelse ved kommunen inden opstart af byggeri og ændring af bygningers anvendelse. Byggetilladelsen er *ikke* indeholdt i denne godkendelse.

Miljøuheld

Ved akut forurening af jord, overfladevand eller grundvand skal virksomheden straks alarmere alarmcentralen på tlf. 112. Det gælder blandt andet ved spild af gylle, ajle, ensilagesaft, møddingsvand, olie, benzin eller kemikalier. Opdages der forurening, der ikke er opstået akut, skal kommunens miljøafdeling kontaktes telefonisk i åbningstiden (tlf. 72 53 21 40). Ved tvivlstilfælde skal virksomheden kontakte alarmcentralen på tlf. 112.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til virksomheden inden for de første 8 år efter meddelelse af godkendelsen.

Kommunen skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i husdyrloven, hvis

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Første revurdering skal ske efter 8 år. Kommunen tager initiativ til dette ved at sende et oplæg til indehaveren af godkendelsen om kommunens foreløbige overvejelser om revurderingen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrloven).

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Her logger du på, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er på ca. 900 kr. for privatpersoner og ca. 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Faaborg-Midtfyn Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret.

Vi giver ansøger besked, hvis afgørelsen påklages. Senest tre uger efter klagefristens udløb videresender vi klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med vore bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Vore bemærkninger sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal søgsmål være anlagt senest 6 måneder efter, afgørelsen har været offentligt annonceret.

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Peter Høj, Horseballevej 25, 5672 Broby (haugstedgaard@mail123.dk)
- Centrovic / Ejler Petersen (ejp@centrovic.dk)
- Centrovic / Birthe Thordahl Christensen (btc@centrovic.dk)
- Sundhedsstyrelsen (syd@sst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen af Danmark (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Forbrugerrådet (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening (dnfaaborg-midtfyn-sager@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening Faaborg-Midtfyn (faaborg-midtfyn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Frode Thorhauge (frodethorhauge@stofanet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening (natur@dof.dk)
- Det Økologiske Råd (husdyr@ecocouncil.dk)

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, virksomheden forventes at have på omgivelserne. Desuden er der redegjort for, om husdyrbruget lever op til husdyrlovens² krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår for virksomhedens indretning og drift, der meddeles i godkendelsen. Vilkårene skal medvirke til at sikre,

- at indretning og drift af husdyrbruget sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, og dermed godkendelsen, er den ansøgning om miljøgodkendelse, der er indsendt gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, samt øvrige oplysninger indsendt eller givet af ansøger eller ansøgers konsulent.

1. Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Peter Høj, Horseballevej 25, 5672 Broby, har søgt om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Horseballevej 25, 5672 Broby. Der er søgt om en udvidelse af kvægholdet på ejendommen fra 145 til 600 jerseykøer med tilhørende opdræt. Samtidig opføres flere nye stalde, en ny ensilagesilo og en ny gyllebeholder.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Faaborg-Midtfyn Kommune gennem Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, første gang den 7. juli 2017. Ansøgningen har skemanummer 99904 i it-ansøgningssystemet. Faaborg-Midtfyn Kommune har afgjort sagen på baggrund af den sidst indsendte version af ansøgningen, version 2 af 8. november 2017.

It-ansøgningssystemet har foretaget en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra husdyrbrugets anlæg. Disse beregninger har sammen med ansøgningens øvrige oplysninger udgjort grundlaget for kommunens miljøvurdering og afgørelse.

1.2 Ikke-teknisk resumé

Peter Høj har søgt om at udvide kvægholdet på Horseballevej 25 fra 145 jersey årskøer med 200 årsopdræt til 600 jersey årskøer med 600 årsopdræt. Der opføres flere nye stalde i forbindelse med udvidelsen. Staldene opføres vest for den eksisterende bygningsmasse. Desuden opføres et nyt plansiloanlæg og en ny gyllebeholder.

Lugtemissionen fra husdyrbruget stiger på grund af det øgede dyrehold. Geneafstanden i forhold til enkeltboliger uden landbrugspligt stiger i forbindelse med udvidelsen fra 64 m til 123 m, mens den reelle afstand fra staldcentrum til nærmeste nabo er over 300 m. Heller ikke boliger i samlet bebyggelse eller byzone bliver påvirket med lugt over genekriteriet.

Antallet af transporter til/fra husdyrbruget vil stige omtrent til det tredobbelte som følge af udvidelsen. Mange af transporterne er mellem husdyrbruget og nærliggende marker.

---

² Bekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven).

Udvidelsen af dyreholdet medfører, at ammoniaktabet fra husdyrbruget stiger med ca. 250 %, hvilket giver en øget påvirkning af næringsstoffølsomme naturområder i nærheden af husdyrbruget. Merpåvirkningen forventes ikke at medføre tilstandsændringer af beskyttede naturområder.

For at leve op til kravene om anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi, bliver de nye stalde indrettet med skraber på spalterne og i gyllekanalerne, der installeres skraber på spalterne i den eksisterende kostald, og den nye og en eksisterende gyllebeholder forsynes med fast overdækning (teltoverdækning). Disse tiltag reducerer alle ammoniaktabet til omgivelserne.

Faaborg-Midtfyn Kommune har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget på Horseballevej 25. Kommunen vurderer, at når godkendelsens vilkår overholdes,

- har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- kan indretning og drift af husdyrbruget, ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven.
- forringer projektet ikke bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller skader levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.
- kan husdyrbruget i øvrigt drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

1.3 Offentlighed

Ved behandling af ansøgning om godkendelse efter § 12, stk. 2, er der udvidede krav om offentlighed i forbindelse med kommunens behandling af sagen. Dette indebærer blandt andet, at ansøgningen skal annonceres offentligt så tidligt som muligt i processen, og at udkast til afgørelse skal sendes til naboer og andre berørte og andre, der har anmodet om det, med seks ugers frist til at kommentere udkastet (jf. § 55, stk. 2-4, i husdyrloven).

19. juli 2017: Indledende annoncering på kommunens hjemmeside, www.fmk.dk. Der kom ingen kommentarer i denne forbindelse.

22. september 2017: Orientering/partshøring af naboer og udkast til afgørelse sendt i høring i seks uger. Faaborg-Midtfyn Kommune modtog i denne forbindelse enkelte bemærkninger og rettelsesforslag fra ansøgers konsulent. Forslagene er alle taget til efterretning, og den endelige godkendelse er tilrettet i forhold til dette.

2. Grundforhold

2.1 Ansøger og ejerforhold

Oplysninger om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for, at virksomheden indrettes og drives i overensstemmelse med den meddelte godkendelse, er rettet mod den korrekte juridiske enhed. Dette er den person eller virksomhed, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget.

Miljøgodkendelsen er meddelt til CVR-nr. 19716309, Peter Høj, Horseballevej 25, 5672 Broby.

Ejer af ejendommen ifølge BBR: Peter Høj

Ejer af dyreholdet ifølge CHR: Peter Høj

Virksomhedens navn og adresse ifølge CVR: Peter Høj, Horseballevej 25, 5672 Broby

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer ud fra ovenstående oplysninger, at miljøgodkendelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

Miljøgodkendelsen følger ejendommen ved ejerskifte.

2.2 Godkendelsespligt og godkendelsens omfang

Husdyrbrug med over 75 dyreenheder må ikke etableres, udvides eller ændres, før der er meddelt godkendelse heraf efter § 11 eller § 12 i husdyrloven, jf. § 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³. Første gang der meddeles godkendelse efter husdyrlovens § 11 eller § 12, skal godkendelsen omfatte hele anlægget, jf. husdyrlovens § 103.

I denne sag kræves miljøgodkendelse, da dyreholdet udvides, og der opføres nye stalde samt ny plansilo og gyllebeholder.

Husdyrbruget skal godkendes efter husdyrlovens § 12, stk. 2, idet husdyrbruget udvides til mere end 250 dyreenheder.

Hvis der i bedriften indgår flere ejendomme med tilhørende anlæg, og er den aktuelle ejendoms anlæg teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med en anden ejendoms anlæg, skal de pågældende anlæg godkendes samlet, jf. husdyrlovens § 13.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at ejendommens husdyrproduktionsanlæg ikke har nogen teknisk og forureningsmæssig sammenhæng med andre ejendommers anlæg. Denne godkendelse skal derfor kun omfatte anlæggene på ejendommen Horseballevej 25. Vurderingen er foretaget på baggrund af et notat fra Skov- og Naturstyrelsen om anlægsbegrebet⁴.

2.3 Udnyttelsesfrist

Kommunen skal, jf. husdyrlovens § 33, fastsætte en frist for udnyttelse af godkendelsen. Fristen bør normalt ikke sættes til senere end to år fra godkendelsesdatoen, og omfatter godkendelsen planlagte udvidelser eller ændringer, bør fristen for at udnytte denne del af godkendelsen ikke overstige fem år fra godkendelsesdatoen.

I denne sag har ansøger ønsket, *"at de ansøgte ændringer inklusive realisering af besætning kan gøres over en 6-årig periode fra miljøgodkendelsen foreligger, ifølge udkastet til den kommende nye husdyrregulering pr 1/8-2017"*.

I henhold til den nye husdyrregulering gældende fra 1. august 2017, jf. § 48 i bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, er der en frist på seks år til at udnytte tilladelser eller godkendelser efter husdyrlovens §§ 10-12, hvis udnyttelsesfristen (efter den tidligere lovgivning) ikke er overskredet. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer af denne grund, at det ikke er relevant at fastsætte vilkår om udnyttelsesfrist, da denne erstattes af ovennævnte frist. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet er afsluttet.

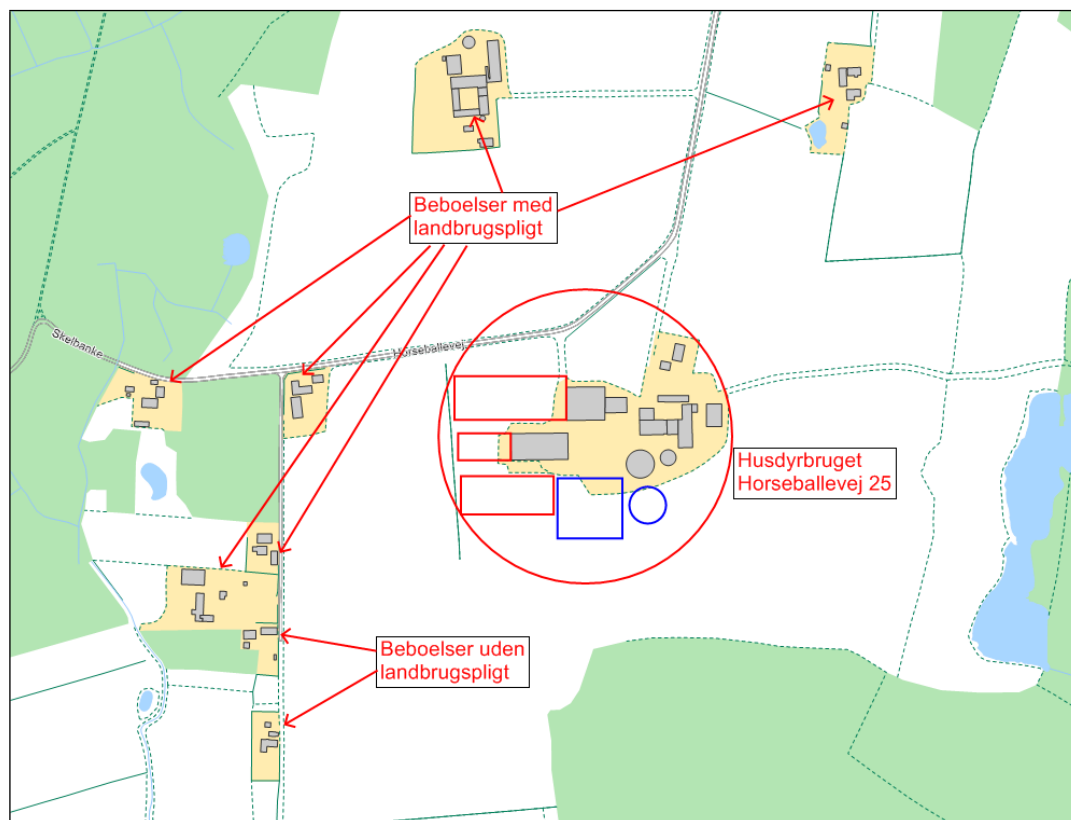
3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1 Bygge- og beskyttelseslinjer, afstandskrav m.v.

Husdyrbruget på Horseballevej 25 er placeret i landzone ca. 1 km syd for Ny Stenderup. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer fremgår af figur 3.1, og de korteste afstande fra staldanlæg til omkringboende er angivet i tabel 3.1.

³ Bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

⁴ Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion. Skov- og Naturstyrelsen, 12. april 1999.

Figur 3.1. Oversigtskort over husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer.

Tabel 3.1. Korteste afstand fra staldanlæg til nabobeboelse/byzone.

Type af beboelse / zone	Afstand
Nærmeste nabobeboelse (Horseballevej 27 (landbrugspligt))	ca. 150 m
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Horseballevej 34)	ca. 215 m
Samlet bebyggelse ^a eller nærmeste område lokalplanlagt til blandt andet boligformål eller offentlige formål (Smutvej 4)	ca. 1.160 m
Byzone/sommerhusområde (Højbolund, Svanninge)	ca. 2.450 m

^a Samlet bebyggelse: En beboelsesbygning ligger i samlet bebyggelse, hvis der inden for en afstand af 200 m fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom, jf. § 2 i lov om udstykning og anden registrering i matriklen. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

Der ligger ca. 5 boliger inden for 300 m fra husdyrbrugets anlæg, heraf 2 boliger uden landbrugspligt.

Ejendommen ligger inden for en skovbyggelinje. Det er som udgangspunkt ikke tilladt at opføre bebyggelse inden for skovbyggelinjen (jf. naturbeskyttelseslovens § 17). Forbuddet gælder dog ikke for byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, hvilket vurderes at være tilfældet for det nye byggeri i den aktuelle sag.

Ejendommen ligger ikke inden for byggelinjer omkring søer, åer, kyster, kirker og fortidsminder.

Jf. § 6 i husdyrloven må der ikke ske ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse, byzone m.v. Alle nye og eksisterende stalde og gødningsopbevaringsanlæg ligger mere end 50 m fra nærmeste nabobeboelser m.v.

Nye stalde o.l. samt nye gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg skal overholde en række generelle afstandskrav (jf. § 8 i husdyrloven).

De nye stalde, den nye gyllebeholder og den nye ensilagesilo overholder ifølge ansøgningen de generelle afstandskrav (jf. § 8 i husdyrloven) til:

- Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- Almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m, dog 100 m for gyllebeholder)
- Offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- Beboelse på samme ejendom (15 m)
- Naboskel (30 m)

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at afstandskravene er overholdt. Vi har dog ikke mulighed for at afgøre, om der ligger dræn inden for 15 m fra nybyggeriet, men godkendelsen meddeles under forudsætning af, at dette afstandskrav er opfyldt.

3.2 Landskabelige hensyn

Det er en del af formålet med husdyrloven at bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer og landskaber, samt at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource, jf. husdyrlovens § 1. I henhold til husdyrlovens § 23 skal kommunen varetage hensynet til de landskabelige værdier og kan på denne baggrund fastsætte yderligere vilkår efter § 29.

I Faaborg-Midtfyn Kommunes Kommuneplan 2013⁵ er kommunens åbne land opdelt i tre kategorier, nemlig landskaber, der hhv. skal beskyttes, skal vedligeholdes og kan ændres. Horseballevej 25 ligger inden for et landskab, der skal beskyttes.

Horseballevej 25 ligger ikke inden for fredede områder, arkæologiske beskyttelsesområder eller særligt bevaringsværdige landsbyer, landsbyejerlav eller hovedgårdsejerlav.

Som nævnt ovenfor ligger anlægget inden for et "Landskab der skal beskyttes". I områder, hvor landskabskarakteren skal beskyttes, kan der kun ske ganske ubetydelige forandringer, og kun såfremt de ikke påvirker de karaktergivende landskabstræk og særlige visuelle oplevelsesmuligheder. Opførelse af nyt byggeri og nye tekniske anlæg kan således kun finde sted i ganske ubetydeligt omfang, og kun såfremt hensynet til de karaktergivende landskabstræk og særlige visuelle oplevelsesmuligheder og tilstand ikke tilsidesættes.

Landskabsmæssigt ligger Horseballevej 25 inden for "Svaninge Bakker – De fynske alper". I Fyns Amts landskabskarakterbeskrivelse og -analyse fra 2006 er der udpeget områder med visuelle oplevelsesmuligheder. Horseballevej 25 ligger ikke inden for et af disse områder.

Der bygges nye stalde på i alt mellem 11.000 og 13.500 m² i forbindelse med godkendelsen. Dertil kommer et plansiloanlæg på ca. 4.800 m² og en gyllebeholder på 5.000 m³. Alt byggeri opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Der er indsendt følgende beskrivelse af byggeriet:

"De eksisterende stalde er bygget af stålplader med eternittag, med en ca. højde på 10 meter og taghældning på ca. 20 grader.

Det forventes, at de ansøgte stalde vil bygges i samme stil, farve og højde som eksisterende kostald, så staldene vil fremstå som en harmonisk enhed. Der er skitseret to alternativer, A og B, med placering af nye stalde, gylletank og plansilo (...). Det vil sikres, at de nye bygninger placeres enten i forlængelse af eksisterende stalde eller vil stå parallelt i forhold til nuværende bygninger (...).

Alternativt vil den nye kostalde placeres som enkelte stalde med gavlen mod Horseballevej, og de eksisterende stalde forlænges, og der kan være brug for en ekstra stald længst væk fra Horseballevej"

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, herunder at det nye byggeri opføres i tilknytning til de eksisterende stalde, og at de nye stalde vil blive bygget i samme stil, farve og højde som

⁵ Kommuneplan 2013 kan ses på <http://faaborg-midtfyn-2013.cowi.webhouse.dk/>

eksisterende kostald, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår af landskabelige hensyn. Der stilles et fastholdende vilkår om, at de nye stalde skal bygges i samme stil og farve som de eksisterende stalde.

4. Husdyrbrugets anlæg

4.1 Produktion

Der ønskes en udvidelse af kvægproduktionen på Horseballevej 25, således at der fremover vil være et dyrehold på 600 årskøer (jersey) med 600 årsopdræt. Det samlede dyrehold ændres fra 238,7 til 915,6 dyreenheder. Fordelingen på dyretyper i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabel 4.1.

Tabel 4.1. Oversigt over dyrehold i nudrift og ansøgt drift.

Dyretype	Nudrift		Ansøgt drift	
	Antal årstyr	Dyreenheder	Antal årstyr	Dyreenheder
Årskøer, jersey	145	175,1	600	724,8
Småkalve (0-6 mdr.), jersey	50	10,0	150	30,0
Kvieopdræt (> 6 mdr.), jersey	150	53,6	450	160,7
I alt		238,7		915,6

4.2 Indretning

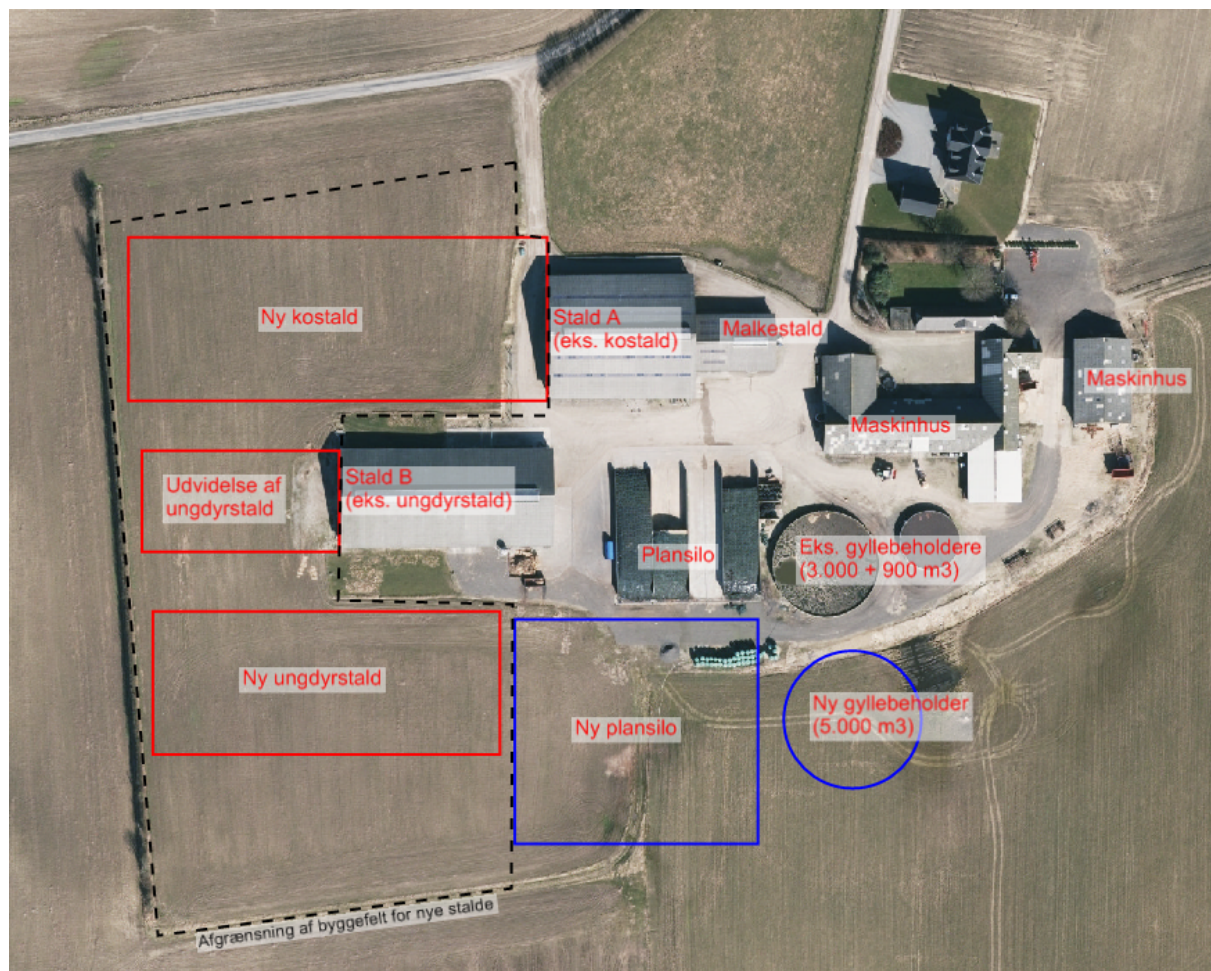
En oversigt over husdyrbrugets bygninger og andre anlæg fremgår af figur 4.1. I tabel 4.2 er de enkelte staldafsnit gennemgået nærmere, hvad angår staldindretning, miljøteknologi og dyrehold i hhv. nudrift og ansøgt drift.

Der bygges nye stalde i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet, men omfang og placering af disse er ikke endeligt fastlagt i forbindelse med ansøgningen. Figur 4.1 viser én mulighed, hvor der bygges en ny kostald på ca. 5.600 m² i forlængelse af den eksisterende kostald, ungdyrstalden udvides med ca. 1.750 m², og der opføres en ny ungdyrstald på ca. 3.800 m² syd for de øvrige stalde.

Der er desuden indsendt en situationsplan over en alternativ løsning, hvor kostalden udvides med ca. 2.500 m² mod vest, og der bygges en ny, stor, nord-sydgående stald på ca. 200 m * 40 m lige vest for de øvrige stalde samt evt. en ny ungdyrstald på ca. 3.000 m² syd for den eksisterende ungdyrstald. Uanset om der vælges en af de to skitserede løsninger, eller en helt tredje, skal bygningerne placeres inden for det byggefelt, der er markeret på figur 4.1.

Uafhængigt af staldenes placering er det planen at opføre et nyt plansiloanlæg på 4.800 m² og en ny gyllebeholder på 5.000 m³ som anført på figur 4.1.

De nye stalde indrettes som sengebåsestalde med linespil i gyllekanalen og skraber på spalterne.

Figur 4.1. Oversigtskort over husdyrbrugets anlæg. Den endelige placering, størrelse og udformning af de nye stalde ligger ikke fast, men de skal placeres inden for det byggefelt, der er markeret med en stiplede, sort linje.

Tablet 4.2. Ansøgers oplysninger om staldindretning og sammensætning af dyreholdet i nudrift og ansøgt drift. Staldbetegnelser henviser til figur 4.1.

Stald og dyrehold	Staldtype	Dyretype	Dyr		Dyreenheder Før / efter
			Nudrift	Ansøgt	
Stald A (eks. kostald)	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) Der etableres skraber på spalterne (stationært skrabe anlæg)	Jerseykøer, årdsdyr	135	145	163,2 / 175,3
Stald B (eks. ungdystald)	Dybstrøelse (hele arealet)	Jerseykøer, årdsdyr	10	25	11,9 / 29,8
		Småkalve, årdsdyr	50	83	10,0 / 16,6
Nye stalde	Sengestald med spalter (kanal, linespil) Der etableres skraber på spalterne (stationært skrabe anlæg)	Kvier (> 6 mdr.), årdsdyr	150	212	53,6 / 75,7
		Jerseykøer, årdsdyr	0	430	0 / 519,8
		Kvier (> 6 mdr.), årdsdyr	0	238	0 / 85,0
	Dybstrøelse (hele arealet)	Småkalve, årdsdyr	0	67	0 / 13,4
Dyreenheder i alt					238,7 / 915,6

4.3 Drift af husdyrbrugets anlæg

I dette afsnit gennemgås ansøgningsmaterialets oplysninger vedr. drift af husdyrbrugets anlæg. Faaborg-Midtfyn Kommunes vurderinger vedrørende forurening, gener og bedste tilgængelige teknik i forhold til de enkelte punkter er foretaget i afsnittene "Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg" og "Bedste tilgængelige teknik (BAT)".

Ventilation

Alle stalde er med naturlig ventilation.

Rengøring

Ansøgers redegørelse:

"Malkestald og -udstyr rengøres automatisk jf. standardnormer af hensyn til mælke kvalitet. Øvrige stalde og omgivelser renholdes efter behov."

Foder

Ansøgers redegørelse:

"Der udarbejdes foderplan i samarbejde med kvægbrugsrådgivningen til opfølgning på foderforbrug m.m."

Ensilage

Ensilage opbevares i plansiloer. Placeringen fremgår af figur 4.1.

Energiforbrug

Ansøgers redegørelse:

"I den ansøgte produktion, vil der være el-forbrug til belysning, malkning, køling, skraber i stalden, gyllepumpe.

I forhold til brændstof, vil der være et begrænset driftsforbrug, alene til fodring og tømning af dybstrøelse i stald.

	Før	Ansøgt
El :	110.000 kWh	ca.440.000 kWh
Diesel:	21.000 l	ca. 30.000 l

El- og dieselforbruget i "Før"-situationen er baseret på opgørelse af forbrug fra 2016.

El-forbruget i "Ansøgt" er ud fra en forventelig proportional opskrivning i forhold til antal DE.

Diesel forbruget i "Ansøgt" er baseret på at markbruget ikke bliver væsentlig større, men at stigning hovedsagligt bygger på det ekstra forbrug, der bruges på selve ejendommen."

Der er beskrevet følgende vedrørende energibesparende foranstaltninger:

"De væsentligste strømforbrugende aktiviteter er i forbindelse med malkning, mælkekøling, automatisk udfodring til kraftfoderautomater samt pumpning af gylle.

Det opvarmede kølevand fra nedkøling af mælk anvendes som opvarmet spulevand til rengøring af malkestald og mælketank, samt som opvarmet brugsvand i stald særligt om vinteren.

Der er ingen mekanisk ventilation.

De elektriske installationer tilses at fungere optimalt gennem daglig brug og tilsyn.

Gennem den daglige drift vil der være fokus på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Der følges op på eventuelle afvigelser gennem aflæsning af separat måler. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.4.

Der er sensorer ved udendørs belysning, men der er begrænset lys udenfor. vedr. el: stammer forbruget primært fra malkning og nedkøling af mælk og i mindre grad til skraber af gulvarealet. Der er regnet tilnærmelsesvist med en proportional opskrivning af forbruget.

Der er skiftet til LED lys i stalden, som er et energibesparende tiltag, der også vil benyttes i de nye stalde.

Det sikres, at de elektriske installationer fungerer optimalt gennem dagligt tilsyn.

Dybstrøelsen samles i container ved vaskepladsen, som står udenfor ungdyrstalden, hvilket giver begrænset arbejde og kørsel med dybstrøelse ved udmugning. Dybstrøelsen afhentes af Biogas anlægget efter behov."

Vandforbrug

Ansøgers redegørelse:

"Ejendommen får vand fra alment vandforsyningsanlæg.

Jf. Håndbog for kvægbrug, 2007, regnes der standardmæssigt med følgende forbrug:

	Før	Ansøgt
- Malkekøer:		
Drikkevand: 26 m ³ /ko =	4060 m ³	16800 m ³
Vaskevand: 5 m ³ /ko =	725 m ³	3000 m ³
I alt	4785 m ³	19800 m ³
- Opdræt:		
Drikkevand: 5,3 m ³ /ko =	1060 m ³	3180 m ³
Vaskevand: 0,4 m ³ /ko =	80 m ³	240 m ³
I alt	1140 m ³	3420 m ³
I alt	ca. 5000 m ³	23.250 m ³

Vandbesparende foranstaltninger

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandkarrene i staldene er synlige fra fodergangen og overløb ses hurtigt. Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det. Vaskeanlægget er det mest optimale anlæg i forhold til forbrug ved tidspunkt for indkøb."

Spildevand og overfladevand

Ansøgers redegørelse:

"Spildevand i form af rengøringsvand fra malkerum opsamles i gyllekanaler og indgår ved beregning af anlæggets opbevaringskapacitet.

Alle eksisterende plansiloer har afløb til samlebrønd, som ligger lige ved plansiloerne og har tilknytning til et sprinkleranlæg, som der godkendt med nuværende plansilo. Ved udvidelse af plansiloarealet, forventes det at overfladevandet føres samlet til den ældre gyllebeholder på 900 m³, som løbende vil tømmes. Med et areal på ca. 1500 m² opsamles der årligt ca. 1000 m³ i nudrift. Efter etablering af yderlige 4500 m² plansilo vil der gennemsnitligt opsamles ca. 4000 m³ årligt.

Der er en mindre vaskeplads, hvor vandet opsamles til kostaldens gyllebeholder.

Vand fra tagflader ledes bort via dræn. Der er ikke sanitært spildevand fra driftsbygningerne."

Det kræver en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens⁶ § 28 at udlede tagvand til dræn og vandløb. Tagvandet fra de nye staldbygninger på maks. 13.500 m² føres via dræn til Bøllebækken ca. 650 meter fra ejendommen.

Faaborg-Midtfyn Kommune tillader, at tagvandet ledes til dræn på følgende vilkår:

Uforurenat tagvand må ledes via dræn til Bøllebækken. Udledningen må ikke give anledning til forurening af vandløbet eller medføre fysiske ændringer af vandløbssystemet.

Faaborg-Midtfyn Kommune gør opmærksom på at udledningstilladelsen ikke er omfattet af retsbeskyttelse. Kommunen kan til enhver tid og uden erstatning ændre eller trække tilladelsen tilbage. Udledningstilladelsen kan ikke påklages.

Sprøjteudstyr

Ansøgers redegørelse vedrørende pesticider og sprøjteudstyr:

⁶ Bekendtgørelse nr. 1317 af 19. november 2015 af lov om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven)

"Kemikalierne opbevares i maskinhuset i aflåst kemikalierum uden afløb. Maskinstationen behandler markerne og der sker en påfyldning af kemikalier i marken og vask af maskinerne foregår på maskinstationens egen vaskeplads."

Olier og kemikalier opbevares i maskinhus på fast bund uden afløb.

Dieselolie opbevares i en olietank på 1800 l fra år 2005.

Døde dyr

Ansøgers redegørelse:

"De opbevares hygiejnisk på fast underlag, med overdække af kadaverkappe ud mod Horseballevej. Døde dyr afhentes af DAKA indenfor 1 døgn."

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr⁷, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der herudover skal stilles vilkår om, at opbevaring af døde dyr ikke må give anledning til væsentlige gener for naboer og forbipasserende.

Affald

Ansøgers redegørelse:

"Brændbart affald (plastic, sække o. lign.) opsamles i container, som er mobil og i øjeblikket er placeret ved silopladsene, da det ligger centralt for affaldsproduktionen. Der er en afhentningsordning med selskab.

Jern affald samles og afhentes af skrothandler efter behov."

Olie- og kemikalieaffald

Ansøgers redegørelse:

"Spildolie opbevares i maskinhuset, og der er en aftale med selskab om løbende afhentning.

Der er begrænsede mængder affald af kemikalier, og hvis det skulle opstå vil det afhændes forsvarligt til genbrugsstationen.

Der håndteres begrænset mængde veterinære lægemidler (EAK-Kode 18 02 00) efter aftale med dyrlæge. De opbevares forsvarligt i stald, og eventuelle rester returneres til dyrlægen."

Erhvervsaffald fra virksomheden skal håndteres i overensstemmelse med Faaborg-Midtfyn Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Erhvervsaffaldsregulativet stiller vilkår vedrørende sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Det forudsættes, at virksomheden lever op til vilkårene i erhvervsaffaldsregulativet, og Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på denne baggrund, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår vedrørende håndtering af ejendommens affald.

4.4 Gødningsproduktion og -opbevaring

Ansøgers redegørelse:

"Al gylle vil opbevares i eksisterende gyllebeholder på 3000 m³ og i ny gyllebeholder på 5000 m³. Dertil kommer gyllekanaler i eksisterende kostald på ca. 900 m³ og nye stald på ca. 1500 m³. Gyllekanalerne i stalde med linespil er knap så dybe som stalde med ringkanaler.

Der vil i alt være en opbevaringskapacitet på ca. 10.400 m³. Ved 9 måneders opbevaringskapacitet svarer lageret til en årlig modtagelse på ca. 14.000 m³ fra biogasanlægget."

⁷ Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

"Alle eksisterende plansiloer har afløb til samlebrønd, som ligger lige ved plansiloerne og har tilknytning til et sprinkleranlæg, som der godkendes med nuværende plansilo. Ved udvidelse af plansiloarealet, forventes det at overfladevandet føres samlet til den ældre gyllebeholder på 900 m³, som løbende vil tømmes. Med et areal på ca. 1500 m² opsamles der årligt ca. 1000 m³. Efter etablering af yderligere 4500 m³ plansilo vil der gennemsnitligt opsamles ca. 4000 m³ årligt. Denne mængde er derfor ikke medregnet i produktionen af gylle til opbevaring.

Der er aftale med Fåborg-Midtfyn Biogasanlæg, som afhenter med 3 lastbiler en gang om ugen i nudrift og forventes at stige til 3 gange hver anden dag i ansøgt drift. Der vil i ansøgt drift modtages afgasset gylle fra biogas anlægget som svarer til behovet på ejendommens markdrift. Den overskydende gylle vil afsættes via biogasanlægget og øges efterhånden, som der sker en udvidelse på ejendommen."

Jf. normal gældende fra 1. august 2017 kan følgende mængder af flydende husdyrgødning beregnes for det ansøgte:

Staldsystem	Antal dyr	Mængde, t pr dyr	I alt, t	
			Gylle	Dybstrøelse
Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	600 årskøer	25,29	15.174	-
Sengestald med spalter (linespil og skraber)	450 årsopdræt, (6 mdr. – kælvning)	4,65	2.093	-
Dybstrøelse	150 småkalve, (0-6 mdr.)	1,89	-	283,5
I alt			17.267 t	283,5 t

Det ansøgte dyrehold producerer årligt ca. 500 m³ dybstrøelse (283,5 t x 1,7 m³/t), jf. ovenstående tabel. I ansøgningen er der håndteringen af dette beskrevet således:

"Dybstrøelsen samles i container ved vaskepladsen, som står uden for ungdyrstalden, hvilket giver begrænset arbejde og kørsel med dybstrøelse ved udmugning. Dybstrøelsen afhentes af Biogasanlægget efter behov."

I henhold til § 9 i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁸ skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer i den aktuelle sag, at virksomheden skal råde over mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for husdyrgødning for at leve op til husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Kommunen vurderer i denne sag, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, jf. tabel 4.3.

5. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

5.1 Påvirkning af naturområder med ammoniak

Fra husdyrbrugets anlæg sker der en belastning af naturområder, især nær husdyrbruget, med luftbåren ammoniak.

Luftbåren ammoniak kan påvirke naturområder, der er beskyttet på forskellig vis. Nogle af de vigtigste naturområder er udpeget som habitatområder, der er særligt beskyttede gennem habitatdirektivet⁹. En del naturområder uden for habitatområderne kan indeholde naturtyper, der er særligt prioriteret af EU og opført på Habitatdirektivets bilag I. Desuden kan der være tale om levesteder for arter, der er opført på Habitatdirektivets bilag IV. De pågældende naturtyper og arter vil typisk være koncentreret til de

⁸ Bekendtgørelse nr. 1324 af 15. november 2016 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

⁹ EF-direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).

naturområder, der har den højeste målsætning (A- eller B-målsatte) i Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Retsgrundlag

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A. Beskyttelsesniveauet består af to elementer:

- 1) Et generelt ammoniakreduktionskrav, hvis nybyggede og renoverede staldanlæg eller nye produktioner indgår i godkendelsen. Kravet er som udgangspunkt på 30 %, men kan være lavere afhængigt af ansøgningstidspunkt, staldsystem og dyretype.
- 2) Krav vedrørende maksimal påvirkning af naturområder. Dette beskyttelsesniveau er opsummeret i tabel 5.1.

Tabel 5.1. Husdyrlovens krav vedrørende påvirkning af naturområder med ammoniak. De præcise krav fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A.

Kategori	Naturtype	Husdyrlovens beskyttelsesniveau
1	Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder	Maksimal totaldeposition afhænger af antallet af andre husdyrbrug i nærheden ^a : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug. 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug. 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
2	Overdrev større end 2,5 ha (samt højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha)	Maksimal totaldeposition 1,0 kg N/ha/år.
3	Heder, moser, overdrev og ammoniakfølsomme skove, der ikke er omfattet af kat. 1 og 2	Maksimal merdeposition 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan tillade en større merdeposition, men kan ikke stille krav om en mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha/år.

^a Antal husdyrbrug i nærheden opgøres således: Antal > 15 DE inden for 200 m + antal > 45 DE inden for 200-300 m + antal > 75 DE inden for 300-500 m + antal > 150 DE inden for 500-1.000 m + antal > 500 DE, som påvirker med mere end 0,3 kg N/ha/år. Afstanden måles i forhold til det mest kritiske naturpunkt.

I forbindelse med tilladelser og godkendelser skal kommunen desuden foretage en vurdering i forhold til habitatbekendtgørelsen¹⁰. I henhold til habitatbekendtgørelsen kan der ikke gives tilladelse til et projekt, hvis projektet i sig selv eller sammen med andre projekter kan skade et Natura 2000-område (jf. § 7), eller det kan beskadige levesteder for dyre- eller plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV (jf. § 11).

De fleste søer, heder, moser, enge og overdrev er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Dette betyder, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af disse naturområder. En væsentligt øget tilførsel af ammoniak kan medføre tilstandsændringer af sårbare naturområder.

Ifølge Miljøstyrelsen vil en merbelastning på mindre end 1 kg ammoniak pr. hektar pr. år ikke kunne medføre en tilstandsændring af et konkret § 3-område. Miljøstyrelsen anfører, at en merbelastning af denne størrelse er så lav, at det ikke er muligt biologisk at påvise, at det ansøgte har nogen effekt på området.

I Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune er der opstillet målsætninger for størsteparten af kommunens § 3-beskyttede moser, ferske enge, overdrev og strandenge. Retningslinjerne i henhold til Kommuneplan 2013 er, at der, med henblik på at bevare de biologiske bevaringsinteresser i det åbne land, ikke må meddeles tilladelser til aktiviteter, der gennem forurening kan påvirke naturområder i et omfang, som kan hindre opfyldelsen af de fastlagte naturkvalitetsmål. Retningslinjerne er fastsat i medfør af planlovens § 11a, stk. 1, nr. 13.

Naturkvalitetsmålene (se tabel 5.2) er fastsat på baggrund af områdernes aktuelle naturindhold, områdernes størrelse og struktur, oplysninger om tidligere naturværdier, potentiale for genopretning samt den aktuelle eller potentielle landskabsøkologiske betydning som en del af større sammenhængende naturområde eller forbindelsesområde.

¹⁰ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Bek. nr. 926 af 27. juni 2016.

Tabel 5.2. Definition af målsætningskategorier for naturområder, der er målsat i Kommuneplan 2013 for Faaborg-Midtfyn Kommune.

A	Områder af international eller national betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for betydende bestande af naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder meget sjældne arter internationalt, nationalt eller regionalt set.
B	Områder af national eller regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder sjældne arter i Danmark og på Fyn med øer.
C	Områder af regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskorridor for naturtypernes karakteristiske og mere almindelige dyre- og plantearter.
D	Områder af regional eller lokal betydning	Områderne skal være egnede som spredningskorridor i landskabet eller blot være levested for visse af naturtypernes almindelige dyre- og plantearter.

Ammoniaktab fra husdyrbruget

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem vil der være følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift: 5.038 kg kvælstof/år.

Ifølge beregningerne i it-ansøgningssystemet er ammoniaktabet i nudriften ca. 2.023 kg kvælstof/år, og der vil dermed være en stigning i ammoniaktabet på 3.015 kg kvælstof/år.

Naturområder nær husdyrbruget

Nedenfor er gennemgået de ammoniakfølsomme naturområder, der ligger i nærheden af husdyrbrugets anlæg. Naturområderne er opdelt på kategori 1, 2 og 3, jf. tabel 5.1.

Kategori 1-natur (ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder)

Nærmeste Natura 2000-område er habitat- og fuglebeskyttelsesområdet Arreskov Sø. Husdyrbruget ligger ca. 1,8 km fra den nærmeste del af området.

Kategori 2-natur (større overdrevsområder m.m.)

Nærmeste naturområde omfattet af kategori 2 ligger ca. 2 km fra husdyrbruget.

Kategori 3-natur (øvrige heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove¹¹)

Relevante kategori 3-naturområder er beskrevet i tabel 5.3.

Tabel 5.3. Oversigt over naturpunkter, hvor der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget. Afstand er den korteste afstand fra stald/opbevaringsanlæg til naturområdet.

Kategori	Beskrivelse af naturområde	Afstand / retning	Merdeposition	Totaldeposition
3	B-målsat mose ved Bommerlund	362 m Ø	+1,0 kg N/ha/år	1,7 kg N/ha/år
3	C-målsat mose i Gammelskov	428 m SØ	+0,6 kg N/ha/år	0,8 kg N/ha/år
3	Storeløkke Skov	130 m S	+2,8 kg N/ha/år	3,5 kg N/ha/år
3	Malsdam Skov	235 m V	+1,8 kg N/ha/år	2,4 kg N/ha/år

Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering*Husdyrlovens generelle ammoniakreduktionskrav*

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er husdyrlovens reduktionskrav overholdt. Ammoniaktabet er reduceret med 893 kg kvælstof/år mere end, hvad der er nødvendigt for at opfylde kravet.

¹¹ Et kortværk over skov, der er minimum 200 år gammel, kan ses på <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=miljoegis-plangroendk>, under "Arealer, der understøtter biodiversitet" og "Skovkontinuitet". Også andre skove kan være ammoniakfølsomme.

Kategori 1- og 2-naturområder

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at husdyrlovens krav vedrørende ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-naturområder er opfyldt, idet der er så langt til disse områder, at husdyrbruget ikke vil give en væsentlig ammoniakdeposition her (jf. grænseværdierne i tabel 5.1).

Kategori 3-naturområder

Hvad angår kategori 3-naturområder, må der, jf. tabel 5.1, være en merdeposition på op til 1,0 kg kvælstof/ha/år, uanset om naturområdets tålegrænse allerede er overskredet. Grænsen på 1,0 kg kvælstof/ha/år er overskredet for flere ammoniakfølsomme skov omkring husdyrbruget. Den største påvirkning er i skoven Storeløkke syd for husdyrbruget, hvor der i nærmeste punkt er en merdeposition på 2,8 kg kvælstof pr. ha pr. år.

Ved vurderingen af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på kategori 3-naturområder, skal kommunen inddrage alle følgende fire kriterier:

- 1) Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særlige værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljø samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser,
- 2) om det aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats,
- 3) det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
- 4) kvælstofbidrag til området fra andre kilder (f.eks. markbidrag), herunder for så vidt angår skove om de gødskes.

Faaborg-Midtfyn Kommune har ikke nogen særlig udpegning af skove i kommuneplanen, og det aktuelle område er ikke omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats. Vi har ikke oplysninger, der indikerer, at skoven skulle rumme en høj naturkvalitet. Ud over den generelle baggrundsbelastning med luftbåret kvælstof formodes der ikke at være særlige kvælstofbidrag til området fra andre kilder.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke skal stilles særlige vilkår til den maksimale N-merdeposition på skovområdet, og vi vurderer, at husdyrlovens krav vedrørende ammoniakpåvirkning også er opfyldt for øvrige naturområder.

Levesteder for bilag IV-arter

Generelt vurderes levesteder for bilag IV-arter enten ikke at være sårbare over for aktiviteterne på husdyrbrug, eller også er levestederne naturområder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, og hvor der stilles krav vedrørende den maksimale ammoniakdeposition. Faaborg-Midtfyn Kommune har ikke adgang til fyldestgørende registreringer af arter, der er opført på bilag IV i habitatdirektivet.

5.2 Påvirkning af naboer

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at der ikke sker en påvirkning af omgivelserne, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. § 19 i husdyrloven, og kommunen skal tage hensyn til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener), jf. § 23. Kommunen kan på denne baggrund stille yderligere vilkår efter § 27 hhv. § 29.

Lugt

I husdyrloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B. Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem foretager en beregning af geneafstandene for lugt i forhold til forskellige typer af beboelser. Inden for geneafstanden kan lugten fra husdyrbruget overstige det vejledende geneniveau.

Det vejledende geneniveau for lugt er, ved anvendelse af Miljøstyrelsens lugtmodel, 5 OU_E/m^3 for byzone o.l., 7 OU_E/m^3 for samlet bebyggelse og 15 OU_E/m^3 for enkeltboliger uden landbrugspligt. Husdyrloven stiller ikke krav i forhold til lugtpåvirkning af boliger med landbrugspligt. OU_E er en måleenhed for lugt, hvor

genekriteriet i forhold til byzone (5 OU_E/m³) svarer til, at registrerbar, men ikke genegivende, lugt fra husdyrbruget undtagelsesvis kan forekomme.

Lugtemissionen fra et husdyrbrug afhænger af, hvilke og hvor mange dyr, der er i staldene ad gangen, samt af stalddtype og eventuelle lugtreducerende foranstaltninger.

I Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem er der lavet en beregning af geneafstanden i forhold til de forskellige typer af nabobeboelser. Resultatet ses i tabel 5.4.

Tabel 5.4. Sammenligning af beregnet geneafstand for lugt og vægtet gennemsnitsafstand for de nærmeste beboelser af forskellig type.

Type af beboelse	Adresse/område	Geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand
Enkeltbolig uden landbrugspligt	Horseballevej 34	123 m	342 m
Samlet bebyggelse m.v.	Smutvej 4	387 m	1.262 m
Byzone/sommerhusområde	Højbolund, Svanninge	565 m	2.575 m

Som det fremgår af tabel 5.4, er den beregnede geneafstand mindre end den vægtede gennemsnitsafstand for alle tre områdetyper. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er dermed overholdt.

Personer, der bor inden for geneafstanden i forhold til byzone, kan betragtes som "berørte" af projektet i forhold til lugt. I sager som den aktuelle er der krav om, at berørte af projektet orienteres, når der er lavet et udkast til afgørelse i sagen.

I den aktuelle sag er der 8 nabobeboelser inden for 565 m, svarende til geneafstanden for byzone.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt. Desuden stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at lugtgenekriterierne skal overholdes, og at kommunen kan kræve, at ansøger for egen regning lader foretage en undersøgelse af lugten.

Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af kommunen. Hvis lugtmålingen viser, at virksomheden medfører væsentlige lugtgener, skal virksomheden gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter kommunens vurdering ikke længere er væsentlige. Lugtmålinger kan kun kræves, når der er begrundet mistanke om, at produktionen giver anledning til større lugtemission, end der er forudsat i forbindelse med denne miljøgodkendelse, og krav til ejeren om lugtmålinger bør ske ud fra en proportionalitetsbetragtning. Vilkårene skal sikre, at ejendommen ikke giver større lugtgener, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Støj

Ansøgers redegørelse for støjkloder og støjende aktiviteter:

"De væsentligste støjkloder vurderes at være driftsstøj af malkeanlæg, ved aflæsning af foder, foderblanding og samt trafikstøj i forbindelse med afhentning/levering af gylle til biogas, foderlevering. Der er sæsonbetonede støj ved gylleudkørsel, grovfoder ensilering m.m.

Der malkes 2 gange dagligt, men det kan ændres til 3 gange eller malketiden udvides til flere timer af gangen.

Der forventes ingen driftsstøj i øvrigt, og alt i alt vurderes det ansøgte ikke at give støjgener for omgivelserne grundet ejendommens placering i forhold til nærmeste naboer.

Driftsperiode for støjkloder

Ingen af støjkloderne - hverken enkeltvis eller samlet – vurderes at kunne overskride følgende ækvivalente konstante korrigerede grænseværdier for støj ved nabobeboelserne:

- Mandag-fredag: Kl. 00-07: 40 dB
Kl. 07-18: 55 dB
Kl. 18-22: 45 dB

Kl. 22-24: 40 dB

- **Lørdag:** Kl. 00-07: 40 dB
Kl. 07-14: 55 dB
Kl. 14-22: 45 dB
Kl. 22-24: 40 dB
- **Søn- og helligdage:** Kl. 00-07: 40 dB
Kl. 07-22: 45 dB
Kl. 22-24: 40 dB

Ved det ækvivalente støjniveau forstås støjens middelværdi over et længere tidsrum (om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time).

For boliger overholdes ydermere den vejledende grænseværdi på 55 dB for det højeste øjebliksniveau af støjen om natten - støjens maksimalværdi.

Det vurderes at det ansøgte efterlever de anbefalede grænser i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "Ekstern støj fra virksomheder".

Tiltag mod støjkilder

Grundet ovenstående og ejendommens hensigtsmæssige beliggenhed er der ikke foretaget specielle tiltag til reduktion af de begrænsede støjgener fra driften.

Ud fra en samlet betragtning vil det ansøgte projekt derfor ikke påføre de omboende naboer væsentlige støjgener"

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at virksomheden på grund af afstand og beliggenhed i forhold til omkringboende ikke vil give anledning til væsentlige støjgener.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes med henblik på at sikre, at der ikke opstår støjgener fra virksomheden. Desuden stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at der skal foretages støjmålinger og/eller iværksættes støjdæmpende foranstaltninger, såfremt kommunen vurderer, at ejendommen giver væsentlige støjgener for de omkringboende.

Transport

Ansøger har redegjort for det forventede antal transporter til og fra Horseballevej 25 som beskrevet i tabel 5.5.

Tabel 5.5. Omtrentligt antal transporter til/fra Horseballevej 25 i nudrift og ansøgt drift.

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode	Hyppighed
	Før	Efter		
Lastbil:				
Foder	26	52	6-19	1 pr. uge.
Døde dyr	12	12	6-19	1 pr. måned.
Mælk	183	183	5-22	Hver anden dag
Dybstrøelse	12	24	6-19	2 gange pr måned.
Slagtedyr	18	26	6-19	Hver anden uge
Traktor:				
Gylle	125*	200*	6-20	6-7 dage om foråret 3-4 dag om efteråret
Biogas afhentning	156	600		Nudrift ca. 3 lastbiler 1 dag om ugen. Ansøgt drift Ca. 3 læs hver anden dag
Ensilage	Ca. 300	Ca. 1200	6-20	Maj-oktober
I alt	832	2.297		

Ansøgers redegørelse:

"Levering af foderprodukter er der ca. gennemsnitligt 1 hver anden uge, og det stiger til ca. et læs hver uge, men med større portioner ad gangen.

DAKA: Det forventes at det uændret er i dagtimerne ca. 1 gang pr måned.

Ansøger har ingen indflydelse på mælkeafhentning og destruktionsanstaltens kørselsplanlægning. Afvigelser fra de angivne tidsrum kan derfor forekomme.

*Det er kun ca. halvdelen af gyllen, der køres ud med gyllevogn. Det resterende pumpes ud til anlæg, som fungerer som et vandingsanlæg med slæbeslanger. Derfor begrænses antallet af transporter med gyllevogn, som både reducerer støj og renholdelse af veje. Gylleudbringning søges planlagt til at være så effektiv som mulig.

Der planlægges efter, at gylle udbringes under mest mulig hensynstagen til området. Normalt udbringes mandag-fredag kl. 7-20. Dog betyder lugt mindre med afgasset gylle og derfor opleves der ikke lugtgener."

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af beliggenheden af husdyrbruget i forhold til omboende samt antallet og karakteren af transporter, at transport til og fra virksomheden ikke vil give væsentlige gener for omboende.

Støv

Redegørelse fra ansøgningen:

"Der vurderes ikke at være støvkilder fra produktionen."

På grund af ejendommens beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser vurderer Faaborg-Midtfyn Kommune, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener. Afstanden til nærmeste nabo er over 100 m, og færdsel til og fra ejendommen sker ad asfalterede veje.

Med henblik på at kunne gribe ind, hvis der alligevel skulle opstå væsentlige støvgener, stiller Faaborg-Midtfyn Kommune følgende vilkår:

Virksomheden må ikke give anledning til støvgener, der efter tilsynsmyndighedens opfattelse er væsentlige, uden for virksomhedens areal.

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra virksomheden er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at virksomheden gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

Lys

Ansøgers redegørelse:

"Der vil være dæmpet nat-belysning (vågelys) i stalden af hensyn til sikker ko-trafik.

Der vil være udendørs belysning i forbindelse med driftsbygningerne af hensyn til mandskabstrafik til stald, hvor der bevægelsessensor på.

Det vurderes ikke at være generende for naboer og omgivelser i øvrigt grundet ejendommens beliggenhed."

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på grundlag af omfanget af udebelysning samt afstand til og beliggenhed i forhold til nærmeste nabobeboelser, at virksomheden ikke vil give anledning til væsentlige lysgener.

Skadedyr

Ansøgers redegørelse:

"Generel bekæmpelse af skadedyr

Der lægges vægt på hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Deres tilstedeværelse forebygges gennem daglig oprydning af foderrester, generel rengøring m.m.

Fluegener

Staldfluer bekæmpes efter behov i kalvebokse efter vejledningen fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).

Dybstrøelse fjernes fra boksene hver 4. uge og placeres i container med presenning, som efter behov afhentes til biogasanlægget. Hver 14. dag vandes dybstrøelsen med fluebekæmpelsesmiddel i kanten af boksene. Der bruges Pour On på malkekøerne hver anden måned.

Rottebekæmpelse

Der holdes rent med foder og andre rester på ejendomme, og der holdes katte til forebyggelse af bl.a. rotteproblemer. Hvis der opstår problemer med rotter benyttes den kommunale ordning."

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at opbevaring og håndtering af foder skal ske således, at der ikke opstår risiko for tilhold af rotter, samt om at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på ejendommen efter de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

5.3 Uheld og driftsforstyrrelser

Kommunen skal sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne deraf, jf. § 10 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ansøgers redegørelse:

"Ansatte på anlægget vil blive instrueret og være agtpågivende, når det gælder forebyggelse af ulykker. Skulle uheldet alligevel være ude, er det i en beredskabsplan skildret, hvordan man skal forholde sig - især for at mindske risikoen for følgevirkninger på miljøet.

Beredskabsplanen vil senere blive udarbejdet ved aktuelt nyt byggeri og eftersendt.

Beredskabsplanen kan indeholde følgende:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Eksempel på beredskabsplan kan nævnes ved følgende uheld:

Gyllebeholder springer læk

- Alarmcentralen kontaktes på tf. 112
- Slamsuger og gummiged tilkaldes eventuelt
- Ved hjælp af jordvolde, halmballer eller lignende søges det forhindret, at spildevand løber i dræn og vandløb
- Miljøvagten i Fåborg-Midtfyn kommune orienteres

Uheld ved gyllekørsel (f.eks. vogn som vælter)

- Alarmcentralen kontaktes på tf. 112
- Anden gyllevogn tilkaldes fra maskinstation
- V.h.a. jordvolde, halmballer eller lignende søges det forhindret, at gyllen løber i dræn og vandløb

- Gylle fra den væltede vogn omlastes
- Miljøvagten i Fåborg-Midtfyn kommune orienteres

Miljøvagten kontaktes også via Alarmcentralen på tlf. 112.

For øvrige uheld, som kan tænkes at ske på anlægget, vurderes der ikke at være akut risiko for miljøforurening.

Det vurderes, at forureningsrisikoen ved håndtering af husdyrgødning, spildevand, veterinære hjælpemidler samt døde dyr, er lav.

For øvrige uheld, som kan tænkes at ske på anlægget, vurderes der ikke at være akut risiko for miljøforurening.

Minimering af risiko for uheld

Eksisterende gyllebeholder er tilmeldt ordning om 10-årig beholderkontrol og er uden fastmonterede pumper, der ved tekniske fejl eller sabotage kan forårsage udslip til miljøet. Gyllebeholderne tømmes tilnærmelsesvist én gang årligt, hvorefter de inspiceres. Om nødvendigt udføres almindelig vedligeholdelse eller reparationer.

Der anvendes en mobil sugepumpe på gyllevognen, der kun betjenes under konstant overvågning. Risikoen for overfyldning af gyllevogn og/eller utilsigtet igangsætning ved f.eks. fejlbetjening eller kortslutning er usandsynlig.

Gyllen fra ungdyrstalden pumpes over i kostalden. Kostaldens gyllekanaler tømmes direkte til lastbil med egen sugepumpe, som sker under opsyn og er sikret mod overløb af lastbilen. Det afgassede gylle leveres direkte i gyllebeholderen under opsyn.

Under alt arbejde på ejendommen udvises almindelig agtpågivenhed, der forebygger ulykker.

Minimering af gene ved uheld

Se ovenstående

Samlet synes risikoen ved håndtering af husdyrgødning, veterinære hjælpemidler samt døde dyr at være lav.”

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at husdyrbrug normalt vil give anledning til risiko for forurening ved uheld og driftsforstyrrelser, især gennem håndtering og opbevaring af husdyrgødning, olieprodukter og kemikalier.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der skal stilles en række vilkår for at minimere risikoen for forurening fra virksomheden ved uheld og driftsforstyrrelser. Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om

- at virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Dette gælder især for opbevaring, anvendelse og transport af foder, gødning, olie og kemikalier, hvor risikoen for uheld og efterfølgende forurening af jord, grundvand og overfladevand (f.eks. gennem nedsivning, overfladeafstrømning eller afledning via overfladeafløb/tagnedløb og dræn) skal forhindres bedst muligt.
- at overfladeafløb o.l. skal placeres og indrettes, så der ikke er risiko for afløb af forurenende stoffer,
- at olietanke skal sikres med værn mod påkørsel,
- at andre beholdere med olieprodukter, spildolie, sprøjtemidler og andre kemikalier, der kan udgøre en forureningsfare, skal opbevares således, at der ved spild eller læk ikke kan ske forurening af jord eller grundvand. Dette kan være ved opbevaring på et fast, støbt gulv med opkant og uden afløb eller i/over et tæt kar med opsamlingskapacitet svarende til indholdet af den største beholder,
- at tankning skal foregå således, at spild undgås, at tankpistolen ikke må kunne fastlåses under tankning, og at der hele tiden skal være en person til stede ved tankning,

- at der skal udarbejdes en beredskabsplan, der fortæller, hvordan der skal reageres ved uheld, der kan have konsekvenser for det eksterne miljø, og at beredskabsplanen årligt skal gennemgås og om nødvendigt opdateres.

6. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved hjælp af bedste tilgængelige teknik, jf. § 19 i husdyrloven. Dette omfatter følgende områder:

- Ammoniakemission fra anlægget
- Fosfor
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Udbringning af husdyrgødning.

Kravet om BAT er uafhængigt af, om husdyrlovens generelle krav vedrørende ammoniakemission og udvaskning af næringsstoffer er overholdt på anden vis.

Ammoniak

BAT vedrørende ammoniak omfatter ammoniakemission fra husdyrbrugets anlæg, det vil sige husdyrholdet, stalde og gødningsopbevaringslagre.

Miljøstyrelsen har udgivet notater med vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak for flere dyretyper, herunder for malkekvæg¹² i gyllebaserede staldsystemer samt for dyr på dybstrøelse¹³. I disse notater er der angivet vejledende tal for, hvor stor ammoniakemissionen må være fra hvert enkelt dyr i hhv. nye stalde og eksisterende stalde. Ud fra disse tal er det beregnet, hvor stort det samlede ammoniaktab må være fra den ansøgte produktion, jf. tabel 6.1, og dette tal er sammenlignet med den beregnede ammoniakemission fra det ansøgte projekt.

Tabel 6.1. Vejledende emissionsgrænseværdier vedrørende ammoniaktab fra stald/lager.

Dyretype / gulvtype		Antal dyr	Emissionsgrænseværdi pr. dyr (kg NH ₃ -N)	Emissionsgrænseværdi i alt (kg NH ₃ -N)	Emission, ansøgt projekt (kg NH ₃ -N)
Eks. kostald	Køer (sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	145	8,31	1.205	1.117
Eks. ungdyrstald	Køer (dybstrøelse)	25	8,51	213	207
	Kvier 6-27 mdr. (fast drænet gulv)	212	3,00	636	526
	Småkalve 0-6 mdr. (dybstrøelse)	83	1,42 ^a	118	110
Nye stalde	Køer (sengestald med spalter (kanal, linespil)	430	5,79	2.489	2.369
	Kvier 6-27 mdr. (sengestald med spalter (kanal, linespil)	238	3,00	714	591
	Småkalve 0-6 mdr. (dybstrøelse)	67	1,42 ^a	94	89
I alt				5.470	5.009

^a Der er ikke defineret en emissionsgrænseværdi for småkalve, så der er anvendt normalt for ammoniakemission.

Idet ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt er lavere end den vejledende emissionsgrænseværdi, er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt lever op til kravene om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. husdyrlovens § 19, med hensyn til ammoniakemission.

¹² Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøstyrelsen, maj 2011.

¹³ Fastlæggelse af BAT - emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer - Supplement til vejledende emissionsgrænseværdier for svin og kvæg i gyllesystemer. Miljøstyrelsen, 6. februar 2012.

Der er følgende særlige tiltag til at begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg:

- De nye stalde indrettes som sengestalde med spaltegulv med linespil i gyllekanalen og skraber på spalterne.
- Der etableres skraber på spalterne i den eksisterende kostald.
- I den eksisterende ungdyrstald er der fast, drænet gulv med skraber.
- Den nye gyllebeholder og den største af de eksisterende gyllebeholdere (på 3.000 m³) forsynes med fast overdækning.

Ved fremtidige revurderinger af miljøgodkendelsen skal godkendelsen om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40. I denne forbindelse skal det altså vurderes, om udviklingen af ny teknologi betyder, at der skal stilles nye krav til husdyrbruget. For godkendelser efter § 12 påhviler det desuden tilsynsmyndigheden at tage godkendelsen op til revurdering, såfremt væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknologi skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, jf. husdyrlovens § 40, stk. 2.

Fosfor

Jf. Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier er det på nuværende tidspunkt ikke relevant at fastsætte emissionsgrænseværdier for udledning af fosfor, idet der ikke findes alment tilgængelige teknikker og teknologier til begrænsning af fosfor for husdyrbrug med malkekvæg.

Forbrug af vand og energi

Ansøgningens oplysninger om ventilation, rengøring samt energi- og vandforbrug er gennemgået i afsnittet "Drift af husdyrbrugets anlæg".

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at reducere vandforbruget ved at gøre følgende:

- Rengøre stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller efter hvert hold.
- Udføre regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrere vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Opdage og reparere lækager.

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at reducere energiforbruget ved at gøre følgende:

- Anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt.
- For mekanisk ventilerede stalde: Optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol og opnå minimumsventilation om vinteren. Undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergibelysning.

Ovenstående kan efter Faaborg-Midtfyn Kommunes opfattelse også regnes for at være BAT på kvægbrug.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der for at sikre, at virksomheden opfylder BAT med hensyn til vand- og energiforbrug, skal stilles vilkår om, at der skal anvendes lavenergibelysning.

Desuden stilles følgende vilkår:

Husdyrbrugets forbrug af vand og energi (el, fyringsolie, diesel o.l.) skal registreres mindst én gang årligt i en logbog.

Hvis vand- og energiforbruget stiger utilsigtet, eller hvis det er væsentligt højere, end hvad der kan forventes, skal der gøres en indsats for at nedbringe forbruget. Der skal kunne redegøres for denne indsats i forbindelse med miljøtilsyn.

Management

I ansøgningen er der beskrevet følgende vedrørende management og egenkontrol:

"Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser i kvæghold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer. Udarbejdelse af mark- og gødningsplaner sker i samråd med planteavlskonsulent med henblik på optimal udnyttelse af næringsstofferne og det

mindst mulige tab af næringsstoffer til miljøet. Der sker inddragelse af faktorer som jordtype, klimatiske forhold, regnmængder og almindelig god praksis for planteavl. Udarbejdelse af sprøjteplan og sprøjtejournal, som følges op med markbesøg af konsulent gennem vækstsæsonen med henblik på aktuell behovsbaseret sprøjtning.

Der udarbejdes foderplan i samarbejde med kvægbrugsrådgivningen til opfølgning på foderforbrug m.m. Ansøger er med i egenkontrolprogrammet "Arlagården".

Vand- og el-forbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Eventuelle automatiske foranstaltninger til dette overvejes løbende.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Der laves i nuværende drift log-bog over gyllebeholdernes flydelag og det tilses efter gældende regler at flydelaget er opretholdt, fremadrettet vil begge gyllebeholdere være overdækket og derfor er ikke behov for flydelag.

Der er sugetårn på gyllevognene med sikring af overløb, og der holdes øje med påfyldning.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld. Reparationer udføres omgående, hvis konstaterede fejl indebærer risiko for forurening af miljøet eller gener for naboer."

BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion¹⁴ nævner en række punkter, der anses som BAT med hensyn til godt landmandsskab, herunder uddannelse af personale, journalføring over forbrug af vand, energi og gødning, korrekt planlægning af gødning af marker samt at have en beredskabsplan. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at disse punkter også er gældende som BAT for godt landmandsskab for kvægejendomme. En del af disse ting udføres allerede på ejendommen, og andet er ikke tilstrækkeligt konkret til, at der kan stilles vilkår om det. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på denne baggrund, at ansøger lever op til BAT med hensyn til management.

Udbringning af husdyrgødning

I ansøgningen er der nedenstående redegørelse for anvendelse af BAT i forbindelse med udbringning af husdyrgødning:

"BAT for udbringningsteknik er at anvende teknikker, der øger planternes udnyttelse af det tilførte husdyrgødning for derigennem at reducere tabet til omgivelserne.

Dette hensyn er langt overvejende implementeret gennem "Husdyrgødningsbekendtgørelsen" og "Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække". Det omfatter en lang række regler og hensyn, der derfor ikke er nærmere beskrevet her. Miljøstyrelsen vurderer ikke det er påkrævet at fastlægge yderligere vilkår på dette område."

I Miljøstyrelsens notater vedrørende "vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik" står der følgende:

"For så vidt angår BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er BAT. Miljøstyrelsen har derfor ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for nitratudvaskning og ammoniakemission i forbindelse med udbringning af husdyrgødning."

På denne baggrund er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at der ikke er grundlag for at stille særlige vilkår.

¹⁴ Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC). Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs (BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion). Europakommissionen, juli 2003.

7. Egenkontrol

For ansøgers redegørelse henvises til afsnit 6, Bedste tilgængelige teknik (BAT) under "Management".

I forbindelse med godkendelsen skal der stilles vilkår til den egenkontrol, husdyrbruget skal foretage, herunder angivelse af beregninger, målinger, procedurer m.v., jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 1, nr. 3.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at der føres egenkontroljournal for vand- og energiforbrug samt for drift af skrabere.

8. Ophør af husdyrbruget

I ansøgningen er der følgende redegørelse for foranstaltninger ved ophør af produktion:

"I tilfælde af ejendommens ophør tages der kontakt til kommune med henblik på at sikre en hensigtsmæssig nedlukning af husdyrholdet. Især så der ikke efterlades miljøskadelig forurening på grunden.

Ved ophør af produktionen vil stalde blive tømt og rengjort."

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår om, at virksomheden ved ophør skal foretage oprydning i et sådant omfang, at forureningsfare undgås, blandt andet skal virksomheden tømme gyllebeholdere, fortanke og gyllekanaler og udbringe tilbageværende husdyrgødning som gødning.

9. Alternative muligheder

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12, stk. 2, vurdere de væsentligste mulige alternative løsninger, jf. husdyrlovens § 24, stk. 1.

Ansøger har redegjort for to alternativer, hvad angår placering af de nye stalde, jf. afsnit 4.2. Faaborg-Midtfyn vurderer, at miljøpåvirkningen fra staldene er stort set den samme uanset den nærmere placering af disse inden for det skitserede byggefelt.

Faaborg-Midtfyn Kommune desuden vurderer nul-alternativet, hvor ændringen af husdyrbruget ikke gennemføres.

Det er Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at nul-alternativet, dvs. fastholdelse af et uændret produktionsniveau, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil nul-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på mejerierne og slagterierne, men også i de mindre, lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

10. Relevant lovgivning m.v.

I dette afsnit gives en kort oversigt over love og bekendtgørelser m.v., der er særlig relevante i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Husdyrloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (og tilhørende vejledning) fastsætter rammerne for behandlingen af ansøgninger om miljøgodkendelse m.v. Dette angår blandt andet hvilke forhold, kommunen skal vurdere, samt beskyttelsesniveauer for de miljøpåvirkninger, der er fra husdyrbruget.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven). Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Bek. nr. 211 af 28. februar 2017.
- Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Version 2.0, digital vejledning, tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter generelle regler for indretningen af husdyrbrug og anvendelse af husdyrgødning.

- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Bek. nr. 374 af 19. april 2017.

Habitatdirektivet og habitatbekendtgørelsen fastsætter regler for beskyttelse af Natura 2000-områder samt særligt sårbare arter.

- EF-direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Bek. nr. 926 af 27. juni 2016.